

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν η Ξένια Ι. Λοϊζίδου, πολιτικός μηχανικός/ακτομηχανικός, ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, κημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος και η Κυριακή Δημητρίου, υπεύθυνη προγραμμάτων της ΑΚΤΗΣ, συντονίστρια του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife.

www.akti.org.cy

Για τις απόψεις/σχόλια/εισγγελίες σας στο akti@akti.org.cy

Σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την πτηνοπανίδα εντός των περιοχών Natura 2000

Μία από τις σημαντικότερες προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία της βιοποικιλότητας στην Ευρώπη είναι η δημιουργία του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου "για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας" και της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ "για τη διατήρηση των άγριων πτηνών". Η Κυπριακή Δημο-

**Του δρ
Χρίστου
Μαμμίδα***

κρατία ως κράτος μέλος της ΕΕ έχει συμπεριλάβει μέχρι τώρα στο Ευρωπαϊκό δίκτυο 61 προστατευόμενες περιοχές συνολικής έκτασης 1.760 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των περιοχών αυτών είναι απαραίτητος, μεταξύ άλλων, ο εντοπισμός και η μελέτη των σημαντικότερων παραγόντων που επηρεάζουν την κατανομή της βιοποικιλότητας που παρατηρείται σε αυτές. Για τον σκοπό αυτό έχουν μελετηθεί, με τη χρήση κατάλληλων στατιστικών μοντέλων και εργαλείων γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών, οι πιθανοί παράγοντες που επηρεάζουν την παρουσία της πτηνοπανίδας στις προστατευόμενες περιοχές με στόχο την αξιολόγηση και ποσοτικοποίηση των επιδράσεών τους. Έχει διαφανεί ότι όσο αφορά στις Περιοχές Κοινοτικού Ενδιαφέροντος, που αποτελούν μέρος του δικτύου Natura 2000 στην Κύπρο, ο συνολικός αριθμός των πουλιών που παρατηρείται σε αυτές επηρεάζεται θετικά από την ποικιλότητα των οικοτόπων και το μέγεθος της περιοχής, ενώ η πυκνότητα του οδικού δικτύου εντός των περιοχών έχει αρνητικές επιπτώσεις,

με τις επιπτώσεις αυτές να είναι ακόμη μεγαλύτερες στα πουλιά που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και τα οποία θεωρούνται ως είδη που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.

Παρόμοια αποτέλεσμα έχουν παρατηρηθεί και σε περαιτέρω έρευνα που έγινε με στόχο των εντοπισμό των ση-

μαντικότερων παραγόντων που επηρεάζουν την κατανομή των πτηνών, κυρίως των στρουθιόμορφων πουλιών, συγκεκριμένα εντός του Δασούς Πάφου, το οποίο εκτός από περιοχή Natura 2000 έχει χαρακτηριστεί και ως μία από τις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά στην Κύπρο με βάση τα κριτήρια του Διεθνούς Πτηνολογικού Συν-

δέσμου. Ο συνολικός αριθμός των ειδών των πουλιών που καταγράφηκε κατά την εαρινή μεταναστευτική περίοδο του 2012 φαίνεται να επηρεάζεται θετικά από την ποικιλότητα των διαφόρων δασικών συστάδων και τη βλάστηση (η οποία αποτελεί τον καθοριστικότερο παράγοντα) καθώς και από το δίκτυο των ποταμών και των ρεμάτων.

Αντιθέτως, το οδικό δίκτυο εντός των ορίων του δάσους φαίνεται να έχει και πάλι σημαντική αρνητική επίδραση στην κατανομή των πουλιών. Με βάση τα αποτελέσματα αυτά θεωρείται σημαντικό τα μέτρα που θα εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση και διατήρηση της βιοποικιλότητας εντός των περιοχών Natura 2000 να συμβάλλουν στη διατήρηση της ποικιλότητας των οικοτόπων και της φυσικής βλάστησης και στον περιορισμό της αύξησης της πυκνότητας των δρόμων, ούτως ώστε να επιτευχθεί η ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στην πτηνοπανίδα. Η πιο πάνω έρευνα έγινε στα πλαίσια του έργου ΠΕΝΕΚ/ΕΝΙΣΧΥΣΗ/0308/42 το οποίο χρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (με συγχρηματοδότηση από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης), υπό την επίβλεψη του δρ Κώστα Καδή, διευθυντή της Μονάδας Διατήρησης της Φύσης του Ερευνητικού Κέντρου Frederick και σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Imperial του Λονδίνου, τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου και το Τμήμα Δασών του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Την Τρίτη, 30 Οκτωβρίου 2012, ώρα 12.30, στο Πανεπιστήμιο Frederick στη Λευκωσία θα πραγματοποιηθεί ημερίδα, όπου θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα του πιο πάνω έργου καθώς και του ερευνητικού προγράμματος "Επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών στα τοπικά ενδημικά φυτά του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδου" [ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΦΥΣΗ/0308(ΒΕ)/07]. Πληροφορίες: Μονάδα Διατήρησης της Φύσης, Frederick Research Center, www.ncu.org.cy, τηλ.: 22431355.

*Μονάδα Διατήρησης της Φύσης
Ερευνητικό Κέντρο Frederick

ΖΩ! σε έναν κόσμο... που ταλαιπωρείται από τους μεγάλους αστικούς δρόμους!

Ανθρώπινες γειτονιές στις πόλεις μας! "Ζώνες κατοίκων"! Αυτό είναι το ζητούμενο σε όλο τον πολιτισμένο κόσμο! Μέχρι και τα πουλιά φεύγουν μακριά από το οδικό δίκτυο, όπως διαβάζουμε και στο σημερινό μας κεντρικό άρθρο. Σε όλη την Ευρώπη, οι αστικοί δρόμοι σχεδιάζονται με τρόπο που να συνδυάζονται και άλλες δραστηριότητες, πέραν της διέλευσης οχημάτων, π.χ. να μπορούν να παίζουν παιδιά! Ψάξτε Woonerf στο google και θα δείτε τι γίνεται στην Ολλανδία. Εμείς εδώ στη νήσο μας έχουμε μείνει κολημένοι σε ένα αποτυχημένο μοντέλο μεγάλων και φαρδιών αστικών δρόμων. Διαλύσαμε, διχοτομήσαμε τις γειτονιές και μαζί τους διαλύσαμε και την ανθρώπινη επαφή. Και συνεχίζουμε ακάθεκτοι. Πόλεις, χωριά, οι δρόμοι ίδιοι, μεγάλης διατομής, να χωρούν νταλίκες! Τι θα γίνει; Θα μιμηθούμε και κάτι καλό που γίνεται στην Ευρώπη, ή μένουμε μόνο στις "δάφνες" μια γραφειοκρατικής "προεδρίας";

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

... στον Κάθηκα των αμπελιών!

Το περασμένο Σαββατοκύριακο στον Κάθηκα ήταν γιορτή. Ο καιρός λαμπερός, μετά τη βροχή οι μυρωδιές, τα χρώματα και η διαύγεια της φύσης ήταν εκρηκτικά! Να μη χορταίνουν οι αισθήσεις του ανθρώπου! Και σε όλα τα σπία να βράζει ο ππαλουζές! Καζάνια μικρά και μεγάλα, και το άρωμα διάχυτο σε όλο το χωριό, μαζί και οι φωνές της χαράς μικρών και μεγάλων! Οι σουτζιούκκοι έτοιμοι για "βούττημαν", στο σπία της ξαδέλφης μας της Ξένιας. Περαισμένα τα αμύγδαλα στις κλωστές αναμένουν την "βάφτιση". Με τη θεία Χρυσή να έχει το γενικό πρόσταγμα, σε λίγο οι σουτζούκκοι είναι έτοιμοι, κρεμασμένοι και στάζουν ππαλουζέ μυρωδάτο! Ο ξάδελφος ο Ευριπίδης μετάνιωσε το κρασί του μετά την πρώτη ζύμωση. Από το θολό, μωρό κρασί βγαίνουν αρώματα εκπληκτικά, μας γεμίζουν προσδοκία για την ώρα που θα είναι έτοιμο να το απολαύσουμε, μαζί με τους σουτζιούκκους μας! Ευλογημένη γη της Κύπρου, που την ξεχνάμε. Μεγάλο το κόστος αυτής της απομάκρυνσης. Μόνο όταν βρεθούμε και πάλι στους ανθρώπινους ρυθμούς των χωριών μας, σε αυτή την αρμονία ανθρώπου και φύσης, όταν φτιάξουμε πράγματα από τους καρπούς της γης μας, με κόπο και αγάπη, μόνο τότε καταλαβαίνουμε τι χάνουμε και πόσο "παρά φύση" ζούμε. Να είμαστε εκεί, όσο μπορούμε, και μπο-

ρούμε περισσότερο από ό,τι νομίζουμε! Εμπρός, ας ξεκολλήσουμε από τις τηλεοράσεις. Η ζωή και η ομορφιά είναι εκεί έξω! Μη χάνετε χρόνο. Η φύση της Κύπρου τώρα το φθινόπωρο είναι μαγική!

ΕΛ